

KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ KÄYTÄNNÖSSÄ

Kestävän kehityksen
yhteiskuntasitoumuksen
vuosi 2017

TULOXSIA 2017

SITOUUMUKSEN VISIO

Luonnon kantokyvyn turvaava, hyvinvoiva ja globaalisti vastuullinen Suomi

Muovikassien määrän vähentämiseen tähtäävään muovikassisitoumukseen liittyi lähes **97 %** päivittäistavarakaupasta

yli
700
sitoumusta
vuoden 2017
lopussa

Elintarvikealan toimijoiden ja hallinnon välillä solmittiin ravitsemussitoumus elintarvikkeiden ravitsemuksellisen laadun parantamiseksi

Hallituksen suunnitelma kestävän kehityksen toimintaohjelma **Agenda2030:n** toteuttamiseksi rakentui kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen perustalle

//
Suomen malli
koko yhteiskuntaa
osallistavasta
yhteiskuntasitoumuksesta
suuren kansainvälisen
huomion kohteena

Kestävän kehityksen seuranta- ja arviointijärjestelmä rakennettiin. Järjestelmä mittaa yhteiskuntasitoumuksen kahdeksaa tavoitetta indikaattorein.

Kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun indikaattoritulkinnoista:
kestavakehitys.fi/seuranta

**Jo aiemmin tehdyt Sitoumukset etenivät
– raportteja tehtiin sadoista toimenpiteistä**

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on ainutlaatuinen ja konkreettinen työkalu

Elämme keskellä suurta globaalia muutosta, joka aiheutuu maapallon väestön ja aineellisen kulutuksen kasvusta. Jatkaminen vanhaan tapaan ei ole vaihtoehto. Tarvitsimme uuden lähestymistavan kestävään kehitykseen. Tästä ajatuksesta syntyi kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumus ”Suomi, jonka haluamme 2050”.

AGENDA2030

Globaali kestävä kehityksen Agenda2030-toimintaohjelma kattaa kaikki kestävä kehityksen ulottuvuudet: sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristöllisen. Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on keskeinen väline näiden globaalien tavoitteiden toteuttamiseksi Suomessa.

TÄTÄ ON KESTÄVÄN KEHITYKSEN YHTEISKUNTASITOUMUS

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on esimerkki Suomen tavasta toteuttaa kestävä kehitys käytännössä. Sitoumustyö tuo yritykset, kansalaisyhteiskunnan toimijat ja julkisen sektorin yhteen ainutlaatuisella tavalla. Sitoumuksen takana on Suomen kestävä kehityksen toimikunta. Idea on yksinkertainen – konkreettisia tekoja, mitattavia tuloksia.

TEKEMISTÄ

Yhteiskuntasitoumuksessa eri toimijat sitoutuvat edistämään kestävä kehitys kaikessa työssään ja toiminnassaan. Tämä toteutuu tekemällä toimenpidesitoumus Sitoumus2050.fi-palvelussa. Sitoumuksen on luotava uutta ja oltava mitattava sekä noudatettava kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen periaatteita. Sitoumuksen voi kohdistaa yhteen tai useaan tavoitteeseen.

TULOKSIA

Sitoumuksia seurataan ja mitataan niiden omista ja antajansa lähtökohdista käsin. Sitoumusten etenemisestä raportoidaan vähintään kerran vuodessa Sitoumus2050.fi-palvelussa. Vuonna 2017 useat tahot tekivät mittavia raportteja antamistaan sitoumuksista. Kestävän kehityksen kokonaiskuvaa Suomessa seurataan yhteiskuntasitoumuksen tavoitteisiin kytkeytyvien indikaattoreiden avulla.

TAVOITTEET

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin
2. Vaikuttavien ihmisten yhteiskunta
3. Työtä kestävästi
4. Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt
5. Hiilineutraali yhteiskunta
6. Resurssiviisas talous
7. Luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat
8. Luontoa kunnioittava päätöksenteko

//

**Kestävän kehityksen
toimenpidesitoumuksen
voi tehdä jokainen
– kansalainen,
yritys tai yhteisö.**

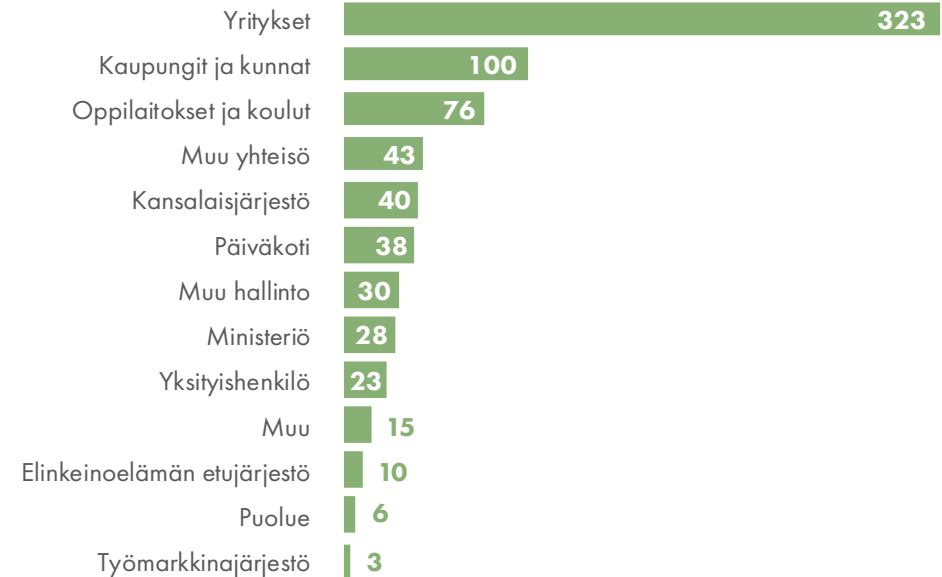
LAAJAA JA PITKÄKESTOISTA – annetut sitoumukset lukuina

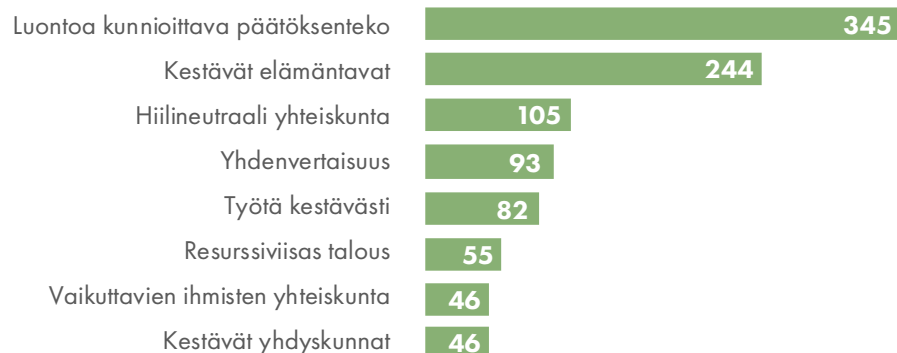
**VUODESSA
343
UUTTA SITOUMUSTA**

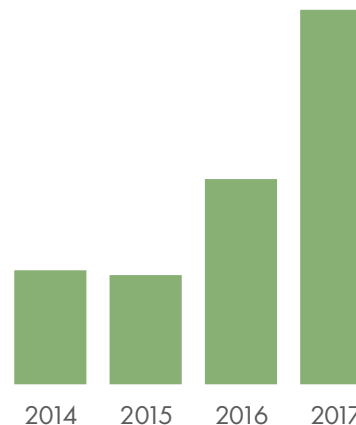
Organisaatiotyypeittäin 2014–2017

Tavoitteen mukaan

Aloititusvuosittain

**SITOUUMUKSIEN
YLEISIN KESTO**

Esimerkkejä vuonna 2017 tehdyistä sitoumuksista

Sitoumukset kattavat kaikki kahdeksan kestävän kehityksen tavoitealuetta. Tässä muutamia esimerkkejä laajasta sitoumusten kirjosta.

YHDENVERTAISET MAHDOLLISUUDET HYVINVOINTIIN

TAMPEREEN KAUPUNKI HUOMIOI SOSIAALISEN KESTÄVYYDEN JA TASA-ARVON LIIKENNEJÄRJESTELMIEN SUUNNITTELUSSA

Tampere valmistelee EU-mallin mukaisen kestävän liikkumisen ohjelman (Sustainable Urban Mobility Plan). Ohjelmassa ekologisen kestävyys ja liikenteen päästöjen vähentämisen lisäksi keskeinen näkökulma on sosiaalinen kestävyys ja tasa-arvo. Tampere ottaa mukaan sidosryhmät ja asukkaat. Lisäksi Tampere tarkastelee liikennejärjestelmänsä tasa-arvonnäkökulmasta: miten liikennejärjestelmä palvelee lapsia ja nuoria, ikääntyneitä, eri sukupuolia, eri tuloluokkiin kuuluvia ja eri kulkumuotojen käyttäjiä?

ERiarvoisuuden ehkäisemistä sosiaalista osallisuutta edistämällä

Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke Sokra välittää kumppaneilleen tietoa kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksesta ja kannustaa näitä tekemään oman Sitoumuksensa. Sitoumus on Sokralle konkreettinen työkalu edistää kestävän kehityksen horisontaalisten tavoitteiden toteuttamista verkostossaan. Lisäksi Sokra kokoaa tietoa kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta verkostossaan ja viestii saavutetuista tuloksista.

VAIKUTTAVIEN KANSALAISTEN YHTEISKUNTA

KESKI-SUOMEN MAAKUNNAN KULTTUURIYMPÄRISTÖRYHMÄ (MAKU) TUO ESILLE ONNISTUNEITA ESIMERKKEJÄ KULTTUURIYMPÄRISTÖTYÖSTÄ

Positiivisilla esimerkeillä ja niistä aktiivisesti viestimällä kannustetaan kulttuuriympäristöjen vetovoimaisuuden huomioimiseen ja niiden hyvään hoitoon. Keski-Suomen ELY-keskuksen tekemä sitoumus on osa ympäristöministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön Kulttuuriympäristösitoumusta, johon on liittynyt jo yli viisitoista erilaista toimijaa.

HAAPAJÄRVEN LUKIO OSALLISTAA OPISKELIJAT KESTÄVÄN KEHITYKSEN TOIMINTAAN

Sitoumuksessa vakiinnutetaan opiskelijoiden kestävän kehityksen ryhmän toiminta sekä haetaan kestävän kehityksen sertifikaattia lukuvuoden 2018–2019 aikana. Sitoumusten tarkoituksena on tuoda opiskelijoiden tekemä kestävän kehityksen työ näkyvämmäksi ja taata opiskelijoiden paremmat mahdollisuudet vaikuttaa koulun kehittämiseen.

RESURSSIVIISAS TALOUS

KOUVOLAN LAKRITSI MINIMOI HÄVIKIN VUONNA 2017

Kouvolan Lakritsi kierrättää kaiken mikä on mahdollista. Lisäksi yritys pitää huolta henkilökunnan liikkumisesta ja hyvinvoinnista. Yritys tukee aktiivisesti syrjäytyneitä ja paikallista nuorisoliikuntaa ja tekee toimia nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi. Kouvolan Lakritsi on jo siirtynyt käyttämään 100 prosenttisesti biokaasua.

HALLAUS OY ARKKITEHDIT SUUNNITTELEVAT JULKITILOJEN KIINTO- JA IRTOKALUSTEIDEN UUELLEENKÄYTÖN MAHDOLLISIMMAN RESURSSIVIISAASTI

Arkkitehti-toimiston tavoitteena on se, että sellaisinaan käyttökelpoiset, tai raaka-aineina uusiokäyttöön kelpaavat, tuotteet ja materiaalit päätyisivät aina hyötykäyttöön. Yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa viedään käytöstä poistettavia kalusteita sinne missä niitä tarvitaan: kylätaloille, pienyrityksille, vastaanottokeskuksille ja milloin minnekin

TYÖTÄ KESTÄVÄSTI

I'M BLUE KANNUSTAA NUORIA YRITTÄJIÄ OLEMALLA ESIKUVANA

I'm Blue mustikkalimonadi firma oli alun perin kouluprojekti, mutta nyt se työllistää neljä vastavalmistunutta ylioppilasta. I'm Bluen sitoumuksessa jaetaan tietoisuutta yrittäjyydestä vierailemalla kouluissa kertomassa yrittäjien tarinaa ja kannustamalla kokeilemaan yrittäjyyttä. I'm Blue palkittiin yhteiskuntasitoumuksen vuosijuhlissa myös Vuoden nuoret ja rohkeat -tunnustuksella

PELASTAKAA LAPSET RY TUKEE VAIKEASTI TYÖLLISTYVIÄ

Pelastakaa Lapset ry tukee vaikeasti työllistyviä tarjoamalla työkokeilupaiikkoja mm. osatyökykyisille, maahanmuuttajille, maahanmuuttajataustaisille nuorille ja muille vaikeasti työllistyville. Tähän varataan budjetissa erillinen määräraha. Monimuotoiseen työyhteisöön panostaminen antaa järjestölle mahdollisuuden kehittyä ja uudistaa toimintatapoja työelämälähtöisesti. Tällä on välittömiä ja välillisiä vaikutuksia myös lasten oikeuksien toteutumisen kannalta.

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ (TEM) LUO OHJELMAN KESTÄVÄN KEHITYKSEN TYÖLLEEN

TEM sitoutuu tekemään kestävästä kehitystä ohjaavan politiikkadokumentin "Kestävän kasvun agenda" keväällä 2018. Samalla sitoutetaan TEM:in alaiset toimijat tekemään omat sitoumuksensa kestävä kasvun agendaan liittyen. Kestävän kasvun agendalla varmistetaan myös, että kestävä kehitys toteutuu hallinnon uudistuksissa, kuten Tekesin ja Finnpron yhdistyessä Business Finlandiksi. Kestävän kasvun agenda ohjaa kestävä kehityksen toteuttamista TEM-konsernissa ja edistää hallinnonalan sitoutumista kestävään kehitykseen.

KESTÄVÄT YHDYSKUNNAT JA PAIKALLISYHTEISÖT

YHTEINEN PÖYTÄ ON UUDENLAINEN RUOKA-AVUN MALLI

Yhteinen Pöytä on Vantaan kaupungin ja seurakuntien keskitetty hävikkiruoan logistiikkapalvelu ja uudenlainen ruoka-avun malli. Sen pyrkimys on kehittää kansalaistoimintaa yhteisöllisemmäksi (mm. yhteisöruokailut). Ruoka-avun jakaa vähävaraisille laaja yhteistyöverkosto. Yhteinen pöytä tarjoaa kuljetuksia ja varastotiloja ja samalla se työllistää. Lähtökohtana Yhteisen pöydän toiminnassa on, että niin kauan kuin ruokahävikkiä tuotetaan, kuljetetaan se mieluummin ihmisten ravinnoksi kuin kaatopaikalle tai lämpövoimalaan. Kohderyhmänä ovat vähävaraiset ja tai syrjäytymisvaarassa olevat ruoka-avun asiakkaat. Vantaan kaupungin ja seurakuntayhtymän tekemä sitoumus palkittiin Sitoumuksen vuosijuhlissa **vuoden vaikuttavimpana** sitoumuksena.

TYRNÄVÄN KUNTA PYRKII VASTUULLISIIN, KESTÄVIIN JA ELINKAARIEDULLISIIN RATKAISUIHIN

Tyrnävä on kunta, jonka asukkaista jopa 20 % on alle kouluikäisiä ja noin puolet alle 30-vuotiaita. Siksi Tyrnävän sitoumus liittyikin vahvasti kunnan koulun kestävään kehitykseen. Koulua rakennetaan ja ylläpidetään elinkaariedullisuuteen pohjaten. Tämä näkyy niin tila, materiaali kuin energiaratkaisuissa. Kiinteistö toimii uusiutuvilla energialähteillä (maalämpö, aurinkoenergia) ja se on vihreän rahoituksen kohde. MunKoulu-konsepti opettaa lapset seuraamaan energiankäyttöä sekä muita kestäviä ratkaisuja. Tyrnävällä panostetaan myös lähiruokaan: 86 % raaka-aineista on kotimaista ja mahdollisimman läheltä.

RAKLI RY ETSII RATKAISUJA TYHJIIN TILOIHIN

Käyttäjien tarpeiden muutos on aiheuttanut mittavan tyhjän tilan määrän. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on tyhjiillään yli miljoona neliötä toimistotilaa. Tämä aiheuttaa sekä turhia kustannuksia että energiankulutusta rakennuksissa, jotka eivät ole käytössä. Myös infrastruktuuri on tyhjenevillä alueilla vajaakäytössä. RAKLI aloittaa toimet uusien käyttötarkoitusten löytämiseksi ja sitoutui rakentamaan malleja, joilla tyhjiilleen jääneet kiinteistöt saadaan joustavasti uuteen käyttöön

LUONNON KANTOKYKYÄ KUNNIOITTAVAT ELÄMÄNTAVAT

YLIJÄÄMÄVILLA KÄYTTÖÖN 100 PROSENTTISESTI

Muhoksen Villa on Suomen vanhin perinteisiä lampaanvilla-neuleita valmistava perheyrittäjä, joka panostaa tuotannossa kierrätykseen ja tehokkaampaan materiaalin käyttöön. Jatkossa tuotannossa ylijäävästä villaneulokseksi tuotetaan, sekä kehitetään uusia tuotteita. Tavoitteena saada 100 prosenttisesti käyttäjästä villaneuleille. Nyt kehitteillä oleva materiaalin uusiokäyttö luo uusia liikeideoita ja yhteistyökumppaneita sekä lisää työllisyyttä.

MUURAMEN KUNTA VAIHTAA LUONNONMUKAISIIN PESUAINESIIN.

Muurame käyttää jatkossa kunnan ruoka- ja siivouspalveluissa vain kasvipohjaisia ja 100 prosenttisesti biohajoavia pesuaineita. Pesuaineiden raaka-aineet, kuten sokerijuurikas, maissi, olki, vehnälese ja kookos, ovat peräisin elintarviketeollisuuden sivutuotteista. Tuotteita käytettäessä ei tarvita suojaruosteita eli ne ovat turvallisia käyttää, toisin kuin aiempien pesuaineiden kohdalla. Oikealla annostuksella ja siivousmenetelmällä Muurame säästää myös vettä ja muita materiaaleja.

SUOMEN SIIRTOLAPUUTARHAYHDISTYS TOTEUTTAA VUOSINA 2017–2019 KARTOITUS-, SUUNNITTELU- JA KOULUTUSHANKKEEN, JOSSA TUNNISTETAAN KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ EDISTÄVÄT TOIMINTATAVAT

Hankkeessa määritellään tulevat tavoitteet ja niiden saavuttamista edistävät toimet sekä koulutustarpeet. Huomiota kiinnitetään mm. kestäviin viljelykäytäntöihin, energian- ja vedenkäyttöön, kierrätykseen ja biodiversiteetin vaalimiseen.

HIILINEUTRAALI YHTEISKUNTA

ASUNTO-, ENERGIA- JA YMPÄRISTÖMINISTERI KIMMO TIILIKAINEN SITOUU PUOLITTAMAAN AUTOILUN HIILIDIOKSIPÄÄSTÖT VUONNA 2017

Yhteiskuntasitoumuksen voi tehdä kuka vain; koulu, kunta tai ministeri. Kimmo Tiilikainen sitoutui vähentämään henkilökohtaisen autoilunsa hiilidioksidipäästöjä. Sitoumuksellaan ministeri halusi osoittaa että yksittäinen ihminenkin voi vaikuttaa ja nopeasti. Suomen valtio sitoutuu puolittamaan fossiilisen tuontiöljyn käytön vuoteen 2030 mennessä. Kimmo tankkaa jatkossa vähintään joka toinen kerta vain uusiutuvaa dieseliä.

ESPOON KAUPUNKI JA FORTUM SITOUTUVAT YHDESSÄ KEHITTÄMÄÄN ESPOON KAUKOLÄMPÖ-JÄRJESTELMÄSTÄ HIILIVAPAAN JA CO2-NEUTRAALIN VUOTEEN 2030 MENNESSÄ

Tavoitteeseen tullaan pääsemään mm. kehittämällä ja investoimalla uusiin energiantuotantoratkaisuihin, joissa hyödynnetään hukkalämpövirtoja, bio- ja kierrätyspolttoaineita sekä mm. geotermistä energiaa. Lisäksi asiakkaille kehitetään uusia ratkaisuja ja palveluja, jotka mahdollistavat älykkään ja kestävästi energiankäytön. Kaupunkisuunnittelutyössä tehdään laajoja yleis- ja asemakaavatasoisia energiaselvityksiä ja hyödynnetään energiasuunnittelun asiantuntemusta ilmastotavoitteiden täyttämiseksi. Maankäytön suunnittelulla tuetaan vähäpäästöistä elämäntapaa. Tavoitteen toteutumista mitataan paitsi asiakkaalle myydyin kaukolämmön ominaispäästöillä, myös lämmöntuotantoon käytetyn kivihiilen määrällä. Puolesta välissä tarkastelujaksoa vuonna 2024 kaukolämmön tuotannon tulisi vähentyä ainakin 20 % vuoden 2016 tasosta.

VAV ASUNNOT OY JA NCC SUOMI OY SITOUTUVAT HAKEMAAN JOUTSENMERKKIÄ VANTAAN HAKUNILAAN NOUSEVALLE VUOKRAKERROSTALOLLE

Kerrostalo tullaan toteuttamaan Joutsenmerkin keväällä 2016 julkaistujen uusien kriteerien mukaisesti. Joutsenmerkin kriteerit liittyvät muun muassa rakennuksen resurssit- ja energiatehokkuuteen, jätahuoltoon sekä sisäilmaan.

LUONTOA KUNNIOITTAVA PÄÄTÖKSENTEKO

ATRIA SUOMI OY RAKENTAA YHDESSÄ SOLARIGO OY:N KANSSA SUOMEN SUURIMMAN AURINKOSÄHKÖPUISTON ATRIAN NURMON TUOTANTOLAITOKSEN YHTEYTEEN

Paikallisesti tuotetulla päästöttömällä sähköllä korvataan noin 5 % tehtaan tarvitsemasta sähköstä.

EEVA FURMAN, KATRI HANSKI, MATTI HANSKI JA EVELIINA HANSKI PERUSTIVAT ILKKA HANSKIN LUONTOVERKKO -NIMISEN, PIENISTÄ SUOJELUALUEISTA MUODOSTUVAN VERKOSTON VIRONLAHELLE, KAAKONKULMAAN

Verkostossa paikalliset ostavat paikallisilta maata, joka suojellaan. Sitoumuksen tekijät sitoutuvat kertomaan verkoston toiminnasta ja hyödyistä esimerkkinä muille alueille, jotta ihmiset paikallisesti voisivat yhdessä toimia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

PIENYRITYKSILTÄ YLI 100 SITOUMUSTA OSANA SUOMI 100-JUHLINTAA

Suomi
Finland
100

Alkuvuodesta 2017 sitoumustyöväline koki aktiivisuuspiikin, kun kymmenet pienet ja keskisuuret yritykset tekivät joukolla kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksia. Muutaman kuukauden aikana uusia sitoumuksia tehtiin yli 100 kappaletta.

Suomi 100 -sihteeristö pyysi suomalaisia pienyrityksiä tekemään kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksen lahjana 100-vuotiaalle Suomelle. Joukkoon mahtui sitoumuksia laidasta laitaan. Moni yritys päätyi ensimmäistä kertaa pohtimaan, miten

oma toiminta liittyy kestävään kehitykseen ja mitä omassa toiminnassa voisi tehdä toisin. Sitoumusten tekijöiden kanssa pohdittiin usein pitkäänkin sitä, mikä voisi olla se uusi kulma yrityksen toiminnassa, joka sitoumukseksi voidaan kirjata.

Kiitos kaikille teille, jotka tulitte mukaan kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksen juhluvuoden aikana!

Tutustu sitoumuksiin sitoumus2050.fi

SUOMI100 JUHLAVUONNA SITOUMUKSEN TEHNEITÄ YRITYKSIÄ

Allmark Oy Amandan Healthcare Oy Amfora Annukka Lahti Design Anu Kovalainen Photography & Art Arctic Superfoods / Arctic Forest Foods Oy Arvotieto Oy
Asmo Solutions Atria Suomi Backers Baker Ab Bioferme Oy Blackfyre Ltd Oy Blåvalla Lifestyle Ky Bravehair Brinkhall Sparkling Oy Chjoko Cityvarasto Oy
Cosecha Crafts Factory Oy Damastikoru Finland Digitalisointi.com Digitekno Oy Drop Design Pool Oy Duuli Oy E.S. Lahtinen Oy Ekokampaamo-parturi Hiusmeri
Ky EKORU by Laurase Elisa Emek-Muovi Oy Entra Oy / Kylään.fi Espoo Catering Oy Eurokangas Finnair FinnEasy Oy Finom lights Flora of Finland Oy
For minis and mommies Forest Foody Funzi Geotalot Oy Gigantti Oy Gradient Labs Oy HaliPuu Hallaus Oy Arkkitehdit Herkkujuustola Oy Hirsiveistämö
Karapuu Oy HKScan Group Hotel & Spa Resort Järvisydän Hotelli Korpikartano HS-Works Oy Hukka Design Oy Huttaroo Höyry Löyly Oy Höyrylaivaosakeyhtiö
s/s Ukkopekka ilme innorooms Ilovoitti Oy I'm Blue OY Imageroad Iskas Oy Jaana Huhtanen Design Jalatja Healing Jokipiin Pellava Oy Joutsen Finland
Oy Jukkola Food Oy Jussakka Jyllin Kodit Karapap Karelia Cottages Karkelo/ Tekstiilisuunnittelija Katja Hynninen Kemijoki Oy Kirjosilta KIRSI - Tuote Tmi,
Lelukauppa KivaKaveri KNIVO Oy Kolke Oy Konttuuret Oy Kotipellon puutarha Kotkan Saaret Oy Kouvolaan Lakritsi Oy K-ryhmä Kätkö Koru Laatupeite Oy
Lapuan Kankurit Oy LÄromit Oy Lastu Management Oy Lavis-lavatanssijumppa Oy Lennol Oy Likiz Ay Linida Design Oy Linseed Oy Little Big Cafe Finland Oy
Logonet Promotion Oy LumoKids Luontoturva ky LVI-Myller Oy Mad Professor Amplification Oy Mainio Vire Oy Medrian Oy Meira oy MEJABODA Miiko
Design Oy Mikeva Oy Mirka Pukine Oy MOSH Jewelry Oy Muhoksen Villa Muote Oy Muotoiluhuone Tuokio MusaEdu My Landscape / Kaviva Graphics /
Studio Elina Makkonen Myssyfarmi Oy Namu Jewellery Napapiirin Energia ja Vesi Oy Neste Oy Niipperi Group Oy Nokia Nordic 24/7 Services Oy Northern Lights
Spirits Oy Nou-Hau M. Leppälä/ NouHaun Opaskoirapalvelu Novalens Oy Nutrolin® Ollinmäen viinitila Ompelupuoti Essukellari OP Ryhmä Oppia.fi Osmia Oy
Osuuskunta Otsina Oy Karl Fazer Ab Oy Linnan Pallo Ab Oy Raisoft Ltd Panimo Honkavuori Oy Piece of Forest Piiloset (Finnsusp Oy) Pirkanmaan & Porin Paahittimot
/ Cafe Solo Oy Pisa Design Plasthill Oy PlatinOro Oy Poikain Parhaat Primesmith Oy Punainen Kirahvi Oy Puusepänliike Marko Lindqvist Oy QL Laatutoiminta Oy
Qlu Oy Revitec TMI Risako Rockers Roninworks Oy Saana ja Olli Saintex Oy Salusiini Ritva Niskanen Sanski Savi-Jonttu Screening Agency Oy SE-Action
Sellusta Finland Oy / Sukarwood SileitäTuulia Silenta Group Oy Siluettiverstas Sirokoru Oy Sisuste Siivonen Oy Sisäilmatutkimuspalvelut Elisa Aattela Oy Spinfire Oy
S-ryhmä SuklaaParatiisi Oy Suomen Karamellitehdas Suomen Kolibri Oy Suomen Tilaajavastuu Oy Suomen Tykkimainos Suun Terveyspalvelut HYMY OY Tmi
Ateljee Amnelin Tmi Ulla-Maija Pastinen / AAVAMA-puukorut Taigakoru oy TALVEA Oy Tella Oy Terrassikiila Theron Catering Tmi Anique Tmi Käsityöpaja Pirissa
Tmi Lasitaituri TT-Kulta Tuocan Oy Tuorekartano Oy TYLLi Uitto Boards Oy Ukko Schnapps Valio Oy Vapo Oy VAV Asunnot Oy ja NCC Suomi Oy
Veimart Oy Welcome to Finland -Tours Venka&Vinka Oy Verso Food Oy Westend Musical Instruments Ltd Oy Vihannestila Paulähde Wihuri Oy Aarnio Vinkee Oy
Winresta Oy VM-Carpet Oy Work Pilots Oy Vuorenteko Oy Vähäsarja Oy yliMind Oy Ylöjärven palvelutalosaatiö Kaksikko Teiskon Viini Zora Biosciences Oy

VISIO: KAIKKIEN ON HELPPO NAUTTIA RAVITSEMUSSUOSITUSTEN MUKAISTA RUOKAA SUOMESSA VUONNA 2020

Sosiaali- ja terveysministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja ravitsemusneuvottelukunta solmivat elintarvikealan toimijoiden kanssa ravitsemussitoumuksen elintarvikkeiden ravitsemuksellisen laadun parantamisesta.

**Ravitsemus-
sitoumus
välineeksi!**

Ravitsemussitoumuksen voi tehdä kahdeksalla eri sisältö-alueella, joihin ravitsemussuosituksessa kohdistuu keskeisiä muutostavoitteita. Nämä kaikki ovat väestön ravitsemuksen parantamisen kannalta merkittäviä tuote- tai palvelumuotoilun kohteita. Ravitsemussitoumuksen voi tehdä seuraavilla sisältöalueilla:

- Suola
- Rasvan laatu
- Sokeri
- Kasvikset (vihannekset, juurekset, marjat & hedelmät)
- Tuotteet lapsille
- Annos- ja pakkauskoot
- Lounaat (ateriat ja välipalat)
- Ruokaohjeet

Vuoden aikana saapui yhteensä noin 40 sitoumusta 13 toimijalta, joista

- Suuria elintarvikealan yrityksiä 7
- Kaupan alan toimijoita 3
- Kouluravintoloita 2

SITOUMUS2050-TYÖKALU ARVIOITIIN

SITOUMUS VASTAA ODOTUKSIIN

Kyselyyn vastanneista toimenpidesitoumuksen tehneistä:

97%

**mielestä sitoumus
edistää kestävän
kehityksen toteutumista
omassa toiminnassa**

92%

**mukaan sitoumus
auttaa olemaan oman
toimialan edelläkävijä**

89%

**sanoo, että
sitoumuksesta on
hyötyä maineelle**

77%

**kokee sitoumuksen
auttavan
verkostoitumisessa**

81%

**saa sitoumuksesta
apua markkinointiin**

Kestävän kehityksen toimenpidesitoumus-työkalun toimivuutta arvioitiin vuonna 2017 Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimushankkeena. Tutkimuksen teki Suomen ympäristökeskus yhteistyönä Demos Helsingin ja Kaskas Median kanssa. Selvityksessä todettiin, että Sitoumus-työkalu on oiva tapa edistää kestävää kehitystä. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 67/2017.

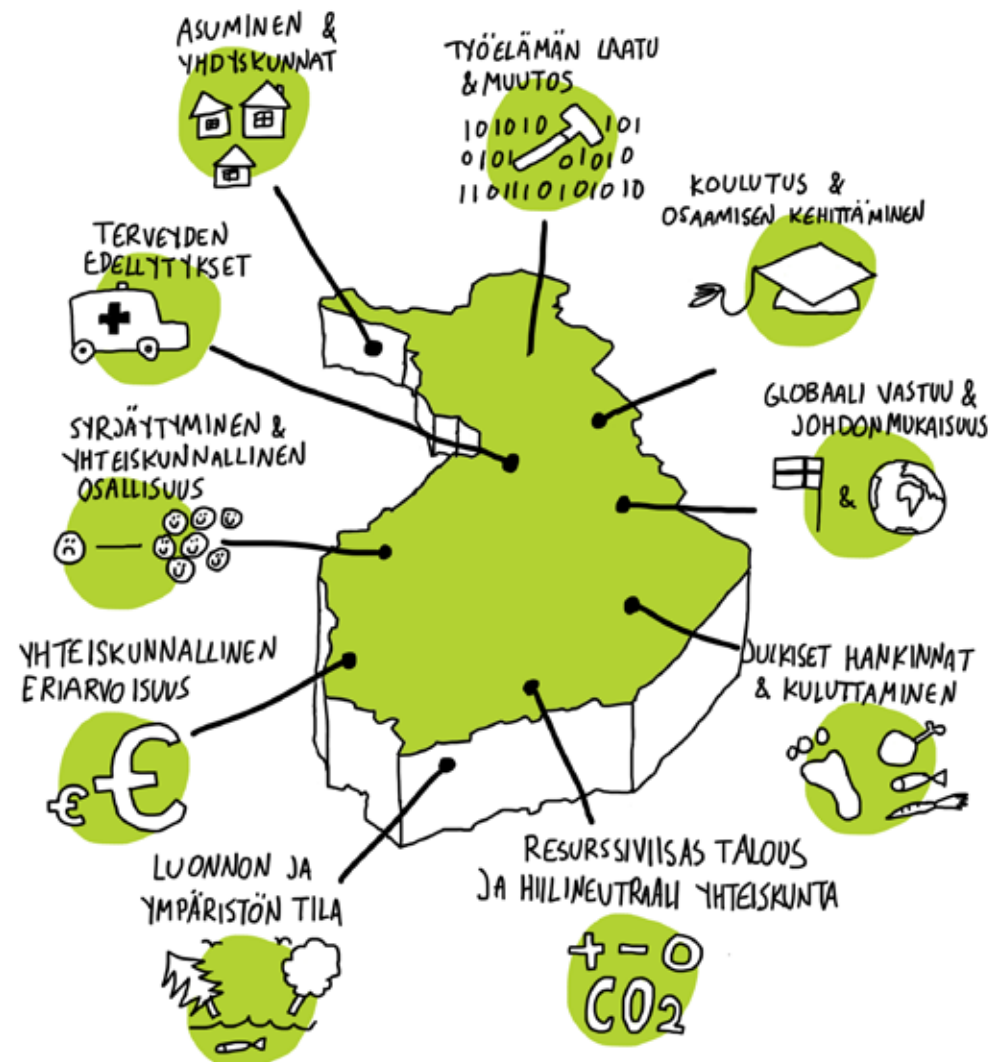
KESTÄVÄN KEHITYKSEN TILA – MITÄ FAKTAT KERTOVAT

Uusi seurantajärjestelmä kertoo kestävän kehityksen tilasta Suomessa. Seurannan lähtökohtana on kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus – Suomi jonka haluamme 2050. Sitoumuksen **kahdeksan tavoitetta** määrittävät kestävän kehityksen tavoitetilaa Suomessa. Etenemistä kohti tavoitetilaa tarkastellaan **kymmenen sitoumukseen kytkeytyvän indikaattorikorin** avulla. Kussakin korissa on noin 4–5 indikaattoria. Indikaattorikorit on määritellyt seurannan asiantuntijaverkosto keväällä 2017. Indikaattoreiden tilanne päivitetään koreittain kerran vuodessa. Päivityksen yhteydessä viranomaistahot laativat indikaattoreista tulkin, jossa tarkastellaan korin aihekokonaisuuden tilannetta kestävän kehityksen näkökulmasta. Kuka tahansa pääsee kommentoimaan ja tuomaan lisätietoa tulkinnaista verkkosivuilla.

INDIKAATTORIKORIT

- Luonnon ja ympäristön tila
- Asuminen ja yhdyskunnat
- Yhteiskunnallinen eriarvoisuus
- Resurssiviisas talous ja hiilineutraali yhteiskunta
- Julkiset hankinnat ja kuluttaminen
- Syrjäytyminen ja yhteiskunnallinen osallisuus
- Työelämä, laatu ja muutos
- Koulutus ja osaamisen kehittäminen
- Terveiden edellytykset
- Globaali vastuu ja johdonmukaisuus

KESTÄVÄN KEHITYKSEN VIIKKO

#ESDW2017

Vuoden 2017 tunnustukset

**VIIDEN
HENKILÖKOHTAINEN
SITOUS**

Sami Kivelä

**NUORTEN
AGENDA2030
-RYHMÄN
TUNNUSTUS**

lin kunta
(Ari Ala-Tossava,
lin kunta)

**VIIDEN
UUSI AVAUS**

Vesivastuu-
sitous:
Aalto-yliopisto,
Luke, MMM,
VTT, (Jussi
Nikula) WWF
Suomi ja YM

**VIIDEN VAIKUTTAVIN
JA KIERTOPALKINTO**

Yhteinen pöytä, Vantaan kaupunki
(Hanna Kuisma, Iiris Lehtonen
ja Pontus Salmi)

VIIDEN NUORET JA ROHKEAT

I'm Blue Oy
(Helmi Nurkkala, Patrik Pyöriä
ja Otto Korhonen)

Kuvat: Valiointiveston kanslia

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TILA JA TULEVAISUUS

Historian ensimmäinen **Kestävän kehityksen tila ja tulevaisuus** -tilaisuus järjestettiin 31. toukokuuta Finlandia-talolla.

Vuoden 2017 teemoja – köyhyys, talous ja työ – avattiin asiantuntijaesityksillä, joita kommentoivat mm. presidentti Tarja Halonen ja emeritusprofessori Sixten Korkman.

Tilaisuudessa julkistettiin uusi kestävän kehityksen kansallinen seurantajärjestelmä sekä käytiin keskustelua kestävän kehityksen tilasta ja tulevaisuuden näkymistä Suomessa. Lisäksi iltapäivällä järjestettiin myös kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen vuosijuhla.

Tilaisuus oli osa virallista Agenda2030-toimintaohjelman arviointia ja seurantaa Suomessa. Tarkoitus on, että vastaava sidosryhmätilaisuus järjestetään jatkossa vuosittain.

Kestävän kehityksen asiantuntijapaneeli: fasilitaattori Eeva Hellström Sitra, tutkijatohtori Tuuli Hirvilampi Kokkolan yliopistokeskus, johtaja Jaakko Kiander Ilmarinen. Kuva: Valtioneuvoston kanslia

Emeritusprofessori Sixten Korkman. Kuva: Valtioneuvoston kanslia

Presidentti Tarja Halonen juhlavieraiden kanssa. Kuva: Valtioneuvoston kanslia

HALLITUS LAATI KANSALLISEN AGENDA2030 TOIMINTASUUNNITELMAN

Hallituksen selonteon painopisteet ovat *hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi* sekä *yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja osaava Suomi*.

Hallitus antoi keväällä 2017 eduskunnalle selontekona Agenda2030 toimintasuunnitelman. Selonteon keskeisenä lähtökohtana on kestävän kehityksen toimikunnan Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus ja sen kahdeksan tavoitetta. Yhteiskuntasitoumus nähdään koko suomalaisen yhteiskunnan kestävän kehityksen edistämissuunnitelmana. Hallituksen selontekona annettu toimeenpanosuunnitelma kertoo puolestaan sen, miten hallitus työskentelee Agenda2030:n toimeenpanemiseksi.

Hallitus nosti toimeenpanon kärjiksi Hiilineutraaliuden ja Resurssiiviisauden, sekä Tasa-arvoisuuden ja Osaavuuden. Molemmat teemat on tunnustettu Suomen kehityskohteiksi ja toisaalta mahdollisuuksiksi. Selonteko linjaa

että Suomessa Agenda2030:a edistetään hallinnossa pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja globaaleja kumppanuuksia vahvistaen sekä omistajuutta ja osallisuutta edistäen.

Selonteko sisältää myös seuranta- ja arviointijärjestelmän kuvauksen. Hallitus tuo kestävän kehityksen edistämisen osaksi hallituksen vuosikertomusta sekä toteuttaa vuosittain kestävän kehityksen tilaa ja tulevaisuutta käsittelevän keskustelutilaisuuden. Tällä tavoin hallitus haluaa vahvistaa suomalaisen yhteiskunnan osallistumista kansallisen kestävän kehityksen politiikan muotoiluun sekä tuoda kestävän kehityksen kysymykset osaksi jokapäiväistä keskustelua myös lainsäädäntö- ja budjettikysymyksissä.

KESTÄVÄ KEHITYS MUKAAN VALTION TALOUSARVIOON

Valtionvarainministeriössä aloitettiin vuonna 2017 selvitystyön siitä, miten kestävä kehitys voidaan huomioida valtion talousarviossa. Tämän vuoksi valtiovarainministeri Petteri Orpo isännöi ”Kestävä kehitys ja valtion talousarvio” -seminaaria marraskuussa 2017. Laajasti sidosryhmä osallistavassa seminaarissa etsittiin ideoita kestävä kehityksen huomioimiseksi talousarviossa ja sen laadinnassa. Tarkoituksena on, että kestävä kehityksen tavoitteet huomioidaan vuoden 2019 valtion talousarvioesityksen valmistelussa.

Kestävä kehityksen sisällyttäminen valtion budjettiin on Suomessa ja kansainvälisestikin uutta. Vielä onkin siten useita kysymyksiä selvittävänä: Miten kestävä kehitys voitaisiin paremmin tunnistaa ja ottaa huomioon valtion talousarviossa? Mitkä ovat kestävä kehityksen kannalta keskeisiä teemoja, joihin tulisi erityisesti keskittyä?

Jo vuoden 2018 budjettia valmisteltaessa eri ministeriöt pohtivat kestävä kehityksen näkymistä oman ministeriönsä talouden kannalta. Ensimmäistä kertaa tehty raportointi oli lupaava alkua; useat ministeriöt onnistuivat hyvin peilaamaan käytännön toimintaansa kestävä kehityksen tavoitteisiin.

NUORTEN AGENDA2030-RYHMÄ KIRITTÄÄ KANSALLISTA TOIMEENPANOJA

Nuorten Agenda2030-ryhmä perustettiin keväällä 2017 kestävän kehityksen toimikunnan alaisuuteen. Toimikunta näki tarpeelliseksi lisätä nuorten osallistumista ja toimintamahdollisuutta nuorille, jotka ovat kiinnostuneita kestävästä kehityksestä. Nuorten Agenda2030-ryhmällä on kaksi tavoitetta: toimia kestävästä kehityksestä tavoitteiden puolesta ja osallistua näiden tavoitteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen Suomessa.

Ryhmässä on 20 eri puolilta Suomea ja erilaisista taustoista tulevaa jäsentä, jotka ovat iältään 15–28-vuotiaita. Suomalainen nuorisoyhteistyöjärjestö Allianssi koordinoi ryhmän työtä ja vastaa ryhmäläisten rekrytoinnista.

Nuorten ryhmä osallistuu aktiivisesti erilaisiin sidosryhmätilaisuuksiin ja työpajoihin, keskusteluihin ja kestävästä kehityksestä tapahtumiin. Toimikunnan kokouksissa ryhmällä on aina puheenvuoro. Ryhmän jäsenet toimivat aiheen puolestapuhujina ja tiedon levittäjinä omalla alueellaan, järjestöissä, kouluissa tai työpaikoilla.

Kuva: Vallioneuvoston kanslia

VUOSI VAPAAEHTOISEN KANSALLISEN AGENDA2030 -RAPORTIN JÄLKEEN

Suomi oli yksi ensimmäisistä maista, jotka raportoivat YK:lle siitä, miten YK:n kestävän kehityksen Agenda2030:aa edistetään maatasolla vuonna 2016.

Kansallisen raportin jälkeen kestävän kehityksen toimikunta, Suomen hallitus ja eduskunta, yhdessä koko yhteiskunnan kanssa on ottanut isoja askelia eteenpäin. Hallitus antoi alkuvuodesta 2017 selonteon Agenda2030:n kansallisesta toimeenpanosta. Selonteko piti sisällään mm. kunnianhimoisen seurantajärjestelmän, joka käynnistettiin loppuvuodesta 2017.

Keväällä 2017 perustettiin Nuorten Agenda2030-ryhmä osaksi kestävän kehityksen toimikuntaa. Myös vuoden 2017 kestävän kehityksen korkean tason foorumin delegaatiossa New York:ssa oli mukana nuorisodelegaatti.

Syksyllä 2017 valtionvarainministeriö alkoi selvittää kestävän kehityksen ja valtion talousarvion vahvempaa kytkentää.

Nuorten Agenda2030 ryhmä

SITOUUMUKSEN TEKIJÄT ESILLÄ YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN FOORUMISSA (HLPF)

Vuonna 2017 YK:n kestävän kehityksen foorumin kantavana teemana oli köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen. Foorumi arvioi ensimmäistä kertaa myös yksittäisten kestävän kehityksen tavoitteiden edistymistä. Suomi oli jälleen mukana laajalla delegaatiolla. Mukana oli sitoumuksen tehneitä yrityksiä, järjestöjä kuin uusia kumppaneita, kuten saamelaisten ja nuorten edustajat.

Suomi järjesti kahden kokousviikon aikana useita sivutapahtumia. Suomen YK-edustustolla järjestettiin toista vuotta peräkkäin koko yhteiskunnan osallistavuutta korostava aamiaistilaisuus, jossa Suomen delegaation jäsenet pääsivät kertomaan toimistaan kestävän kehityksen edistämisestä.

Simo Honkanen, SVP Sustainability and Public Affairs, Neste: HLPF oli erittäin mielenkiintoinen tilaisuus olla mukana. Paikalla oli yli 1200 yritystä. Osallistuin mm. paneelikeskusteluun, jossa kansainväliset yritykset pohtivat kestävän kehityksen tavoitteiden muuttamista yritysten käytännön työhön.

Suomen delegaation jäseniä esiintymässä YK-edustustossa järjestetyssä aamiaistilaisuudessa. Vasemmalta: Ilmi Salminen, Kati Ihmäki, Simo Honkanen, Anne Paltto, Mari Luosujärvi

Finnairin vastuullisuusjohtaja Kati Ihmäki ja kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeri Annika Lindblom BusinessFoorumin paneelissa. Kuva: Valtioneuvoston kanslia

MAHDOLLISTAJAT

TOIMIKUNNAN JÄSENTAHOT

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen prosessia hoitaa Suomen kestävän kehityksen toimikunta ja pääsihteeri. Työtä tukee asiantuntijajaneeli sekä verkkosihteeri.

TOIMIKUNNAN PUHEENJOHTAJA

Juha Sipilä, pääministeri
2015 alkaen

VARAPUHEENJOHTAJA

Kimmo Tiilikainen,
asunto-, energia- ja ympäristöministeri
2015 alkaen

PÄÄSIHTERISTÖ

Pääsihteerit **Annika Lindblom** (vas.), lähetystöneuvos **Sami Pirkkala** ja
apulaispääsihteerit **Marja Innanen**.

PANEELI

Kestävän kehityksen asiantuntijapaneeli antaa toimikunnalle tieteellistä tukea

Ympäristöpolitiikkakeskuksen
johtaja **Eeva Furman**,
Suomen ympäristökeskus

Hyvinvointisosiologian
professori **Juho Saari**,
Itä-Suomen yliopisto

Taloudesta ja eläkepolitiikasta
vastaava johtaja **Jaakko Kiander**,
Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

Ympäristöpolitiikan pro-
fessori **Janne Hukkinen**,
Helsingin yliopisto

Sosiaalipolitiikan professori
Heikki Hiilamo,
Helsingin yliopisto

Tutkimusprofessori
Eva Heiskanen,
Kuluttajatutkimuskeskus

Kirkkososiologian professori
Anne Birgitta Pessi,
Helsingin yliopisto

Tutkijatohtori
Tuuli Hirvilammi,
Jyväskylän yliopisto

Paneelin fasilitoinnista
vastasi johtava asiantuntija
Eeva Hellström Sitrasta.

TULE MUKAAN, TEE SITOUMUS

Näin teet sitoumuksen kolmella selkeällä askeleella Sitoumus2050.fi-palvelussa.

1.

VALITSE TAVOITTEET JA TEE SITOUMUS

Valitkaa itselle olennainen yksi tai useampi kahdeksasta kestävä kehityksen tavoitteesta. Sitoutukaa konkreettisiin toimenpiteisiin valittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Asettakaa tavoitteet ja mittarit.

2.

TOTEUTA

Julkaiskaa sitoumus Sitoumus2050.fi-palvelussa. Viestikää sitoumuksesta sidosryhmien kanssa ja kutsukaa muita liittymään mukaan. Lunastakaa sitoumus käytännön teoilla.

3.

MITTAA

Mitatkaa edistymistä. Suomen kestävä kehityksen toimikunta auttaa seurannassa.

**KESTÄVÄ TULEVAISUUS
MYÖS TULEVILLE SUKUPOLVILLE**

TEE SITOUMUS: [Sitoumus2050.fi](https://sitoumus2050.fi)

TIETOA SITOUMUKSESTA: [Kestavakehitys.fi](https://kestavakehitys.fi) ja [Sitoumus2050.fi](https://sitoumus2050.fi)

OTA YHTEYTTÄ

Suomen kestävä kehityksen toimikunta

Annika Lindblom

Pääsihteeri

annika.lindblom@ym.fi

Marja Innanen

Apulaispääsihteeri

marja.innanen@vnk.fi

Sami Pirkkala

Erityisasiantuntija

sami.pirkkala@vnk.fi

**Seuraa Sitoumusta somessa
ja bongaa oma sitoumuksesi
feedistämme**

@sitoumus2050

#Sitoumus2050

